

Overweging

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

In het interview met Olena Zelenska, de vrouw van de president van Oekraïne, las ik één zin die mij die nacht wakker hield: haar negenjarige zoon danst niet meer. 'Later zal ik er toch niets meer aan hebben', is zijn verklaring. Van een vrolijk kind met een brede interesse is hij veranderd in een jongen die maar één doel heeft in zijn leven: soldaat worden en de Russen uit zijn land verdrijven. Onder zijn oog heeft hij een blauwe plek van een gevecht op het schoolplein.

Hoe verdrijf je het kwaad? Hoe verdrijf je het duister? Hoe zal dat geschieden?

Het Kerstverhaal is hier opvallend nuchter. Maar dat kan ook bevrijdend zijn. Wij mensen zullen het duister nooit verdrijven, al vechten wij nog zo hard. Hooguit is het even vrede. Een wapenstilstand tussen de loopgraven. Tot het gevecht weer begint. Totdat de volgende oorlog zich meldt. Totdat de volgende potentaat de kolder in de kop krijgt.

Maria heeft geen plan. Ik ga er maar even vanuit dat zij het leven aanvaardt zoals het is. Zij is ondertrouwd met een man, genaamd Jozef, die uit het huis van David is. Of dat laatste nog echt iets voor haar betekent, is maar helemaal de vraag. Maar het is een lieve, zorgzame man. Er is familie om haar heen. In Nazaret groeten ze elkaar nog op straat. En dat is heel wat in deze barre tijden.

Maria staat niet op. Zij vecht zich niet in. Zij wordt bezocht vanuit den hoge. Haar angsten worden bezworen: 'Wees niet bang' en zij bevindt zich als bij toverslag in een verhaal dat veel groter en omvangrijker dan zij zelf. Wat kan zij zich voorstellen van de namen die rondom die kind vallen? Namen die wij moeiteloos kunnen aanvullen met de namen die de profeet Jesaja dit kind toekent: Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst. Een kind dat de wereld terecht brengt? Een kind die door zijn kwetsbaarheid en menselijkheid een einde zal maken aan het geluid van laarzen die dreunend stampen in de nacht en het zicht op mantels, in bloed gedrenkt?

Het is ook onvoorstelbaar. Maar op het moment dat Maria instapt in dat grotere verhaal, ziet zij ook de grotere verbanden. Het is God die steeds weer voor de mens intreedt en wat zwak is, wat kwetsbaar is, wat niet aan het woord komt, het woord geeft. Maria ziet het gebeuren. Letterlijk zelfs! Het werkwoordgebruik in haar lied duidt op een actief gebeuren. Zij ziet opeens, zowel in het verleden, in het heden en met alle hoop op de toekomst, hoogmoedigen het veld ruimen en machtigen van de troon gestoten worden. Opeens weet zij zich bondgenoot van elke dienstmaagd in haar lage staat naar wie omgezien wordt. Hoe de eenvoudigen verhoogd worden, hongerigen met goederen vervuld. De marge van mijn Griekse bijbel kan hier de vloed aan psalmcitatens amper bijhouden. God deed en doet wat hij altijd al had beloofd. Hij blijft trouw aan het werk van zijn handen!

Aan Maria, aan ons, om dit bericht uit den hoge aan ons toe te laten! Om het te geloven, om ervan te zingen. Ja, om ervan te dansen, zoals het nog ongebooren kind in de buik van Elisabeth doet. Zo er ooit iemand een gevecht geleverd heeft, is dat God zelf geweest. Aan ons daarvan te

zingen, daarop te vertrouwen. Te weten dat het donker een einde heeft en dat het licht zal worden.

Amen.